

Maa- ja metsätalousvaliokunta
Mmv@eduskunta.fi

Eläinten terveys ETT ry
Ina Toppari
PL 221
60101 Seinäjoki

Asia: HE 32/2026 vp – Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eläinten hyvinvoinnista annetun lain ja eläinten lääkitsemisestä annetun lain 17 §:n muuttamisesta

Yleistä

Eläinten terveys ETT ry kiittää mahdollisuudesta lausua valiokunnalle hallituksen esityksestä laiksi eläinten hyvinvoinnista annetun lain 126 §:n kumoamiseksi sekä laiksi eläinten lääkitsemisestä annetun lain 17 §:n muuttamisesta. ETT pitää esitystä kastraatiokiellon kumoamisesta perusteltuna ja tarkoituksenmukaisena.

Eläinten hyvinvointilain 126 §:n kumoaminen

ETT katsoo, että säännöksen kumoaminen on perusteltua. Kansallinen kastraatiokiello heikentäisi suomalaisen tuotannon kilpailukykyä sekä vaikeuttaisi vientiä. Vaikutukset kohdistuisivat koko tuotantoketjuun alkutuotannosta teollisuuteen.

Kirurgisesta kastraatiosta luopuminen ei ole yksiselitteisesti porsaiden hyvinvointia parantava ratkaisu, koska kastroimattomien karjujen kasvatukseen liittyy merkittäviä hyvinvointihaasteita. Tutkimusten mukaan karjut ovat aggressiivisempia ja aktiivisempia, mikä lisää tappeluita, vammoja ja stressiä sekä vaikeuttaa hoitoa. Lisäksi voi esiintyä enemmän häiriökäyttäytymistä, kuten hännänpurentaa.

Kastraatiosta luopuminen edellyttää myös merkittäviä muutoksia kasvatustapoihin, kuten ruokintaan, genetiikkaan ja olosuhteisiin, eikä näitä ratkaisuja ole vielä laajasti toimivina käytössä. Ilman näitä muutoksia hyvinvointi voi jopa heikentyä.

Samaan aikaan porsaiden hyvinvointia kirurgisen kastraation yhteydessä voidaan merkittävästi edistää tehokkaalla kivunlievityksellä. Paikallispuudutus yhdistettynä tulehduskipulääkkeeseen on tehokas ja yleisesti hyväksytty menetelmä, jota käytetään myös muilla eläinlajeilla ja ihmisillä lyhytkestoisissa kirurgisissa toimenpiteissä. Nämä paikallispuudutukset

ovat jo käytössä useimmilla tiloilla. Samoin vähintään kahtena päivänä annetun kivunlievityksen käyttö on yleisesti suurimmalla osalla porsastuotantotiloista käytössä.

Eläinten hyvinvoinnin kehittämistä tulee jatkaa, mutta ratkaisujen tulee olla käytännössä toteuttamiskelpoisia ja yhteensopivia myös kansainvälisen toimintaympäristön kanssa.

Eläinten lääkitsemisestä annetun lain 17 §:n muutos

ETT pitää tärkeänä, että paikallispuudutuksen käyttö mahdollistetaan sujuvasti kaikilla tiloilla. ETT esittää, että puudutteen luovutusta ei eriytetä toimivasta ja valtakunnallisesti kattavasta terveydenhuollon seurantajärjestelmästä, kuten Sikavasta. Sikava on avoin kaikille tiloille ja teurastamoalan yrityksille sekä ilmainen näiden sopimustiloille. Vuosimaksuna tiloilta, joilla ei ole tuotantosopimusta jäsenyrityksen kanssa peritään Sikavan kustannuspaikan vuosikustannukseen sidottu tilakohtainen maksu. Sikavaan kuulumisen yhteydessä eläinten hyvinvointia ja sen myötä myös asianmukaisia kastraatiokäytäntöjä voidaan seurata laatujärjestelmässä sekä tilastoida puudutusten käyttöä. Tämä omavalvonta tukee myös viranomaisten työtä vaatimusten toteutumisen seurannassa.

Lakisääteisen pätevyyden antavan paikallispuudutuskoulutuksen tulee olla riittävän yksityiskohtaista, käytännönläheistä ja laadukasta sekä saatavilla suomeksi ja ruotsiksi sekä englanniksi. Useat sikalatyöntekijät ovat ulkomaalaisia. Pelkkänä etätoteutuksena annettava koulutus ei välttämättä takaa riittävää osaamista puudutusten käytännön suorittamisessa ja etäkoulutusmuoto on vaatinut myös sikaloitten terveydenhuoltoeläinlääkäreiden kouluttamista sekä heidän aikaansa tuottajien käytännön opastuksessa.

Yhteenveto

ETT katsoo, että esitys kastroatiokiellon kumoamisesta tukee kotimaisen tuotannon toimintaedellytyksiä eikä kastroatio asianmukaisesti suoritettuna ja kivunlievityksen kanssa heikennä merkittävästi sikojen kokonaishyvinvointia. ETT puoltaa esitystä eläinten hyvinvointilain 126 § kumoamiseksi.

Eläinten lääkitsemisestä annetun lain 17 §:n muutosta tulee harkita. On tärkeää, että paikallispuudutteiden luovuttamisesta huolehditaan samaan tapaan kuin muistakin varalle luovutetuista lääkevalmisteista, koska suurin osa tiloista kuuluu jo valtakunnalliseen terveydenhuollon seurantajärjestelmään ja sekä eläinlääkärit että tuottajat ovat oppineet sen käytön.

Seinäjoella 14.4.2026

Eläinten terveys ETT ry:n puolesta,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Ina Toppari'.

Ina Toppari
toiminnanjohtaja, ELL

ina.toppari@ett.fi